This question paper contains 3 printed pages]

Your Roll No................

597

B.A. (PROGRAMME)/III **B**

(T)

PUNJABI DISCIPLINE—Paper III

(Optional)

(For Students who have studied Punjabi upto 10th)

(Admissions of 2004/2006 and after in respect of the students of regular colleges/NCWEB.)

Time : 3 *Hours* *Maximum Marks* : 75

(Write your Roll No. on the top immediately on receipt of this question paper.)

Note :—The maximum marks printed on the question paper are applicable for the students of the regular colleges (Cat. 'A'). These marks will, however, be scaled up proportionately in respect of the students of NCWEB at the time of posting of awards for compilation of result.

ਨੋਟ :– ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇਕ** ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

(ੳ) ਮਾਟੀ ਕੁਦਨ-ਕਰੇਂਦੀ ਯਾਰ

ਵਾਹ ਵਾਹ ਮਾਟੀ ਦੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ

ਮਾਟੀ ਘੋੜਾ ਮਾਟੀ ਜੋੜਾ, ਮਾਟੀ ਦਾ ਅਸਵਾਰ

ਮਾਟੀ ਮਾਟੀ ਨੂੰ ਦੌੜਾਵੇ ਮਾਟੀ ਦਾ ਖੜਕਾਰ ।
ਮਾਟੀ ਮਾਟੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗੀ, ਮਾਟੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰ
ਜਿਸ ਮਾਟੀ ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਮਾਟੀ ਤਿਨ ਮਾਟੀ ਹੰਕਾਰ ।

(ਅ) ਅਵਲ ਹਮਦ ਜਨਾਬ – ਅਲਾਹ ਦੀ ਨੂੰ,
ਜਿਹੜਾ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਲ ਬਣਾਵਦਾ ਈ ।
ਚੌਦਾਂ ਤਬਕਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ੇ ਨਗਾਰ ਕਰਕੇ,
ਰੰਗ ਰੰਗ ਦੇ ਬਾਗ ਲਗਾਂਵਦਾ ਈ ।
ਸਫ਼ਾਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਭ ਲਪੇਟ ਲੈਂਦਾ,
ਅਗੋਂ ਹੋਰ ਹੀ ਹੋਰ ਵਛਾਂਵਦਾ ਈ ।
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਉਸ ਤੋਂ ਸਦਾ ਡਰੀਏ,
ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਤੋਂ ਭੀਖ ਮੰਗਾਂਵਦਾ ਈ । 5

2. 'ਮਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ' ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਾਰ ਲਿਖੋ :

   (*i*) ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਂਵਾਲ (ਫ਼ਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ)

   (*ii*) ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ (ਵਾਰਿਸ)

   (*iii*) ਪੂਰਨ ਭਗਤ (ਕਾਦਰਯਾਰ)

   (*iv*) ਜੰਗਨਾਮਾ (ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ) 10

3. ਅਠ੍ਹਾਰਵੀਂ -ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

'ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ' ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ 'ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ' ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 15

4. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ । 15

5. ਹੇਠ ਦਿਤੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਾਰ ਲਿਖੋ :

(*i*) ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ;

(*ii*) ਖਸਮਾਂ ਖਾਣੇ;

(*iii*) ਮੈਨੂੰ ਟੈਗੋਰ ਬਣਾ ਦੇ ਮਾਂ;

(*iv*) ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਤਕ । 15

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

(*i*) ਕਹਾਣੀ ਭਾਬੀ ਮੈਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ ?

(*ii*) 17 ਵੀਂ-18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਸੂਫੀ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ।

(*iii*) ਮਾਝੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਟਕਸਾਲੀ ਬੋਲੀ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(*iv*) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾਂ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ?

(*v*) ਕਹਾਣੀ 'ਕਰਾਮਾਤ' ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਕਿਸ ਕਰਾਮਾਤ ਦੀ ਗਲ ਦਸਦਾ ਹੈ ?

3×5=15